SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1939

av Mikael Dahlkvist (S)

Ökad trafiksäkerhet för elsparkcyklar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett lagstadgat krav på hjälm vid färd med elsparkcykel, oavsett förarens ålder, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kommunernas befogenheter att reglera uthyrning och användning av elsparkcyklar inom det egna geografiska området och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta säkerhets- och ordningskrav på företag som hyr ut elsparkcyklar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Elsparkcyklar har blivit ett vanligt inslag i trafiken och erbjuder ett smidigt alternativ för kortare resor. Men den snabba ökningen har också medfört stora trafiksäkerhetsproblem. Olyckorna ökar och både förare och andra trafikanter drabbas. ransportstyrelsens statistik visar att sju personer omkom och 6 624 personer skadades i elsparkcykelolyckor under 2025. Antalet skadade ökade med omkring 38 procent jämfört med året innan. Nästan hälften av de allvarligt skadade var under 25 år. Många olyckor är singelolyckor, men även kollisioner med fotgängare och cyklister förekommer.

Hjälmkrav för alla

I dag är hjälm obligatoriskt endast för förare under 15 år. Vuxna kan alltså köra elsparkcykel i upp till 20 kilometer i timmen utan hjälm. Det är en ordning som behöver förändras. Huvudskador kan få mycket allvarliga konsekvenser även vid olyckor i relativt låga hastigheter. Ett lagstadgat hjälmkrav bör därför införas för alla som framför elsparkcykel, oavsett ålder och om fordonet är privatägt eller hyrt. Uthyrningsföretagen bör samtidigt åläggas att erbjuda hjälm i anslutning till uthyrningen.

Stärk kommunernas möjligheter att styra uthyrningen

Kommunerna har bäst kunskap om den lokala trafikmiljön och var problemen uppstår. I dag är deras möjligheter att styra uthyrningsverksamheten begränsade och beroende av olika tillstånd och överenskommelser. Kommunerna bör få lagstadgad rätt att besluta om villkor för uthyrningen.

Tydligare ansvar för uthyrningsföretagen

Företag som hyr ut elsparkcyklar måste ta ett större ansvar för hur fordonen används och påverkar trafikmiljön. Digital teknik kan användas för att begränsa hastigheten, förhindra körning i olämpliga områden och styra parkering till anvisade platser.

Uthyrningsföretagen bör därför omfattas av tydliga krav på tekniska säkerhetslösningar, fungerande fordon och snabb hantering av felparkerade eller skadade elsparkcyklar. Företagen bör även rapportera olyckor och tillbud så att kommunerna får ett bättre underlag för sitt trafiksäkerhetsarbete.

Elsparkcyklar kan vara ett värdefullt komplement i transportsystemet, men användningen måste ske med hänsyn till trafiksäkerheten. Med ett generellt hjälmkrav, större kommunalt inflytande och tydligare ansvar för uthyrningsföretagen kan olyckorna förebyggas och tryggheten öka för alla trafikanter.

Mikael Dahlkvist (S)